Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 16 października 1935 r. 313.

Treść numeru:

ŁOTWA.: 1. Pierwsza konferencja intelektualna współpracy państw bałtyckich. 2. Opieka społeczna na Łotwie. 3. 150-lecie kościoła katolickiego w Rydze. 4. Konferencja bałtyckiej ententy prasowej. 5. Uchwały Gabinetu łotewskiego w sprawie szkolnictwa, rolnictwa i opieki społecznej. 6. Święto żniw na Łotwie. 7. Pożegnalny obiad T-stwa zbliżenia polsko-łotewskiego ku czci posła Beczkowicza. 8. 9. Minister Rolnictwa o zadaniach łotewskiej Izby Rolniczej. 10. Akcja Banku Rolnego w kierunku pomocy włościanom.
ESTONJA.: 1. Generał Laidoner o sytuacji politycznej. 2. Minister Seljamaa o wrażeniach z sesji Ligi Narodów.

---oOo---

ŁOTWA.: 1. PIERWSZA KONFERENCJA INTELEKTUALNA WSPÓŁPRACY PAŃSTW BAŁTYCKICH. "L.Kareivis" Nr.234.: Dnia 29-30 października odbędzie się w Kownie pierwsze konferencja intelektualna współpracy państw bałtyckich. W konferencji wezmą udział przedstawiciele komitetów: łotewskiego, litewskiego, estońskiego i fińskiego. Na konferencji rozważane będą sprawy współpracy intelektualnej państw bałtyckich. Wygłosi się też szereg referatów.

2/. OPIEKA SPOŁECZNA NA ŁOTWIE. "L.Kareivis" Nr.234.: Łotewski minister Opieki Społecznej Gulbis udzielił wywiadu prasowego w sprawach swojego resortu. Według danych statystycznych na Łotwie było w 1934 r. 53 tysiące osób, które korzystały z opieki społecznej, w tej liczbie 26 tys.osób z miast, zaś 27 osób ze wsi. W przytułkach, licząc w tem przytułki dla dzieci,mieściło się 25 tys., zaś poza przytułkami obejmowała opieka społeczna 28 tys.osób. Liczba dzieci, objętych opieką społeczną wynosi w miastach przeszło 10 tys. zaś na wsi połowę tej liczby. W miastach jest 32przytułki dla dzieci i 63 przytułki dla starców, na wsi zaś 502 przytułki. Opieka społeczna pochłonęła w 1934 r. 8 i pół milj.łatów.

3/. 150-LECIE KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO W RYDZE. "Rihts" Nr.221. 18-21 października odbędą się uroczystości związane ze 150-leciem kościoła katolickiego Mater Dolorosa w Rydze.-

4/.KONFERENCJA BAŁTYCKIEJ ENTENTY PRASOWEJ. "Brihva Zeme" Nr.228.: W tych dniach odbyła się w Rydze konferencja bałtyckiej ententy prasowej. Powzięto na tej konferencji następujące uchwały: 1/. Jest rzeczą pożądaną, by wszystkie bałtyckie organa prasowe wstrzymały się od zamieszczania artykułów czy informacyj obrażających,lub mogących obrazić którykolwiek z krajów należących do ententy. 2/. Gdyby wynikły jakieś nieporozumienia komitety narodowe winne się starać nieporozumienia te usunąć i ogłosić wyjaśnienia w duchu przyjaznej współpracy. 3/. W razie wzajemnych obraz pożądane jest dla objektywnego wyjaśnienia okoliczności badanie sprawy na miejscu. 4/. Dla wzmocnienia solidarności pracowników ententy potrzebne jest stworzenie korporacji pracowników prasowych i osiągnięcie respektowania moralnego autorytetu instytucyj. 5/. Dla umożliwienia pracownikom ententy śledzenia przejawów życia kulturalnego państw bałtyckich zakłada się przy komitetach narodowych takie instytucje kierowników spraw prasy. 6. Pożądane jest rozszerzenie sieci specjalnych korespondentów, a w związku z tem unikanie informacyj dostarczanych przez przygodnych korespondentów, powodujących się często względami subjektywnemi. 7/. Pożądane jest większe zindiwidualizowanie materjałów dostarczanych agencjom telegraficznym na różne tematy z życia państw bałtyckich. 8/. Pożądane jest wzmożenie dostarczania prasie materjałów o państwach bałtyckich i zamieszczanie tych materjałów obok informacyj o najważniejszych wypadkach świata. 9/ Pożądane jest zwracanie przez agencje telegraficzne szczególnej uwagi na dział budżetu, przeznaczony dla informacyj o państwach bałtyckich.-

5/. UCHWAŁY GABINETU ŁOTEWSKIEGO W SPRAWIE SZKOLNICTWA, ROLNICTWA I OPIEKI SPOŁECZNEJ. "L.Aidas" z 10.X.1935 r.: 8 października Gabinet łotewski powziął szereg doniosłych uchwał. Przedewszystkiem na wniosek premjera postanowiono stworzyć instytut badań historycznych. Instytut ten będzie zalążkiem przyszłej akademji naukowej. Następnie przyjęto cały szereg zmian i uzupełnień ustaw oświatowych. Postanowiono, że w przyszłości dla otwarcia szkół mniejszości narodowych będzie potrzeba conajmniej 80 uczniów /dotychczas minimum wynosiło 60 uczniów/. Uregulowana została też opłata obcokrajowców za naukę. W przyszłości wszystkie dzieci obcokrajowców będą musiały płacić za naukę . Wyjątek stanowić będą dzieci obywateli kraju, z któremi Łotwa podpisała konwencję szkolną.

Następnie ministrowi opieki społecznej powierzono stworzenie komisji, która zbada istniejące ustawy o opiece społecznej i wystosuje wnioski w tej sprawie. Dalej przyjęto ustawę na mocy której minister Rolnictwa jest upoważniony do skupowania od rolników nietylko zboża używanego na pieczywo, lecz również owsa. Osobna ustawa reguluje wreszcie handel jajami, podobnie jak to miało miejsce z handlem bekonami. Jaja na eksport skupować będzie łotewska centrala eksportu masła. Minister Rolnictwa ustala cenę na jaja na 2 miesiące zgóry.

6/. ŚWIĘTO ŻNIW NA ŁOTWIE. Prasa ryska z 14.X.1935 r.: W miejscowości Koknese odbyły się 14 października imponujące uroczystości święta żniw. W uroczystości wzięło udział 120 tys.włościan oraz członkowie rządu z premjerem Ulmanisem na czele.-

7/. POŻEGNALNY OBIAD T-STWA ZBLIŻENIA POLSKO-ŁOTEWSKIEGO NA CZEŚĆ POSŁA BECZKOWICZA. Prasa ryska z 14.X.1935 r.: T-stwo zbliżenia polsko-łotewskiego wydało obiad pożegnalny na cześć posła Beczkowicza, który w najbliższym czasie opuszcza Łotwę. W obiedzie wzięło udział ok.20 osób. Poseł Beczkowicz ofiarował na rzecz organizacji wzajemnej wymiany literatów i uczonych między obu krajami dwa tysiące łatów.-

8/. MINISTER ROLNICTWA O ZADANIACH ŁOTEWSKIEJ IZBY ROLNICZEJ. Prasa ryska z 9.X.1935 r.: 12 października z okazji otwarcia Izby Rolniczej wygłosił minister Rolnictwa Birżnieks okolicznościowe przemówienie. Wskazał on na to, że jedną z przyczyn powstania Izby było niezwykłe rozproszenie pomocy rolnej włościanom. Jeszcze obecnie pracują na Łotwie 23 odrębne organizacje agronomiczne. Tak wielka liczba organizacyj prowadzi jedynie do ujemnych wyników, gdyż zamiast produkcyjnej pracy organizacje te wzajemnie się zwalczają.- Z chwilą powstania Izby Rolniczej metody pomocy włościanom zostaną zreorganizowane. M-stwo Rolnictwa przekaże Izby do rozpatrzenia projekty ustaw o rozbudowie rolnictwa, zmianie przepisów o spadkach, o standartyzacji maszyn rolniczych i t.d.

9/. AKCJA BANKU ROLNEGO W KIERUNKU POMOCY WŁOŚCIANOM. Prasa ryska z 9.X.1935 r.: Rada Banku Rolnego zatwierdziła plany likwidacji 16 gospodarstw, z których wydzieli się 29 gospodarstw włościanom. Bank wydał do 1 października 20.599 długoterminowych pożyczek na ogólną sumę przeszło 13,8 miljonów łatów. Kredyty krótkoterminowe wyniosły 1,2 milj.łatów. Konwersja długów wyraziła się sumą 16,44 milj.łatów.-

ESTONJA: 1. GENERAŁ LAIDONER O SYTUACJI POLITYCZNEJ. Prasa ryska z 14.X.1935 r.:Naczelny wódz armji estońskiej generał Laidoner udzielił wywiadu pismu "Uusi Eesti" na temat aktualnych spraw politycznych. Wyraził on przekonanie, że konflikt włosko-abisyński będzie zlokalizowany . Pozatem oświadczył generał, że sprawa kłajpedzka, chociaż trudna do uregulowania,nie wywoła jednak wojny. Sprawa ta dotyczy przedewszystkiem Litwy i Niemiec, które znajdą wkońcu jej rozwiązanie.

2/. MINISTER SELJAMAA O WRAŻENIACH Z SESJI LIGI NARODÓW. "L.Aidas" z 10.X.1935 r.: Estoński minister S.Z. Seljamaa udzielił wywiadu prasowego w sprawie Genewy. Minister oświadczył, że Genewa przychylnie się zapatruje na wewnętrzny rozwój Estonji i śledzi przyjaźnie za estońską polityką zagraniczną. W związku z tem Estończycy mogą być spokojni o swą przyszłość. Dopóki w Estonji panują bezpieczeństwo i stałość, jak również pokojowy kierunek polityki zagranicznej, dopóty można być pewnym przyszłości Estonji.

5/. USUNIĘCIE Z GABINETU ŁOTEWSKIEGO [illegible] SPRAWIE SZKOLNICTWA ROLNICZEGO I OPIEKI SPOŁECZNEJ. "L.Aidas" z 10.X.1935 r. : o października gabinet łotewski powziął szereg doniosłych uchwał. Przedewszystkiem na wniosek premjera postanowiono stworzyć instytut badań naukowych [illegible] Instytut ten będzie założeniem [illegible] ekonomji społecznej. Następnie przyjęto cały szereg zmian i uzupełnień ustaw oświatowej. Postanowiono, że przy [illegible] szkół miejscowych i [illegible] będzie potrzeba conajmniej 80 uczniów /dotychczas minimum wynosiło [illegible] uczniów/. Uregulowano zostały też opłata obcokrajowców ze nauką, w przyszłości wszystkie dzieci obcokrajowców będą musiały płacić za naukę. Wyjątek stanowić będą dzieci obywateli kraju, z którymi Łotwa podpisała konwencję szkolną.

Następnie ministrowi opieki społecznej powierzono stworzenie komisji, która zbada istniejące ustawy o opiece społecznej i wniesie zmiany, które [illegible] ustawę na mocy której stosuje [illegible] tej sprawie. Dalej przyjęto ustawę na mocy której minister Rolnictwa jest upoważniony do skupowania od rolników nietylko zboża używanego na pieczywo, lecz również owsa. Obecnie ustawa reguluje wreszcie handel jajami, podobnie jak to miało miejsce z handlem bekonem. Jaja na eksport skupować będzie łotewska centrala eksportu masła. Minister Rolnictwa ustalił cenę na jaja na 2 miesiące z góry.

6/. SZTUKA [illegible] NA ŁOTWIE. Prasa ryska z 14.X.1935 r.: W miejscowości Tomesse odbyła się 14 października imponująca uroczystość święta żniw. W uroczystości wzięło udział 120 tys. włościan oraz członkowie rządu z premjerem Ulmanisem na czele.-

7/. POLONOFILSKI [illegible] ZBLIŻENIA POLSKO-ŁOTEWSKIEGO [illegible] CZESŁAWA PRUSZKOWSKIEGO. Prasa ryska z 14.X.1935 r.: [illegible] polsko-łotewskiego [illegible] czasie poeta [illegible] Boczkowicza, który w najbliższym czasie opuszcza Łotwę. W obiedzie wzięło udział ok. 20 osób. Poseł Boczkowicz oświadczył, że [illegible] niesie się [illegible] zbliżenia literatów i uczonych między obu krajami dla [illegible] tych.-

8/. MINISTER ROLNICTWA O ZADANIACH LITEWSKIEJ IZBY ROLNICZEJ. Prasa ryska z 9.X.1935 r.: 18 października z okazji otwarcia Izby Rolniczej wygłosił minister Rolnictwa Birżiszka okolicznościowe przemówienie. Wskazał on na to, że jedna z przyczyn powstania Izby było [illegible] rozpowszechnie pomocy rolnej włościanom. Jeszcze obecnie pracuje na Litwie 25 odrębne organizacje agronomiczne. Tak wielka liczba organizacyj wprowadzi dotychczas do ujemnych wyników, gdyż zamiast produkcyjnej pracy organizacje te wzajemnie się zwalczają. Z chwilą powstania Izby Rolniczej metody pomocy włościanom zostaną zreorganizowane. [illegible] o Rolnictwie przekaże Izby do rozpatrzenia projekty ustaw o rozbudowie rolnictwa, zmianie przepisów o spadkach o utendarowanej [illegible] rolniczych i t.d.

9/. AKCJA BANKU ROLNEGO W UDZIELANIU POMOCY WŁOŚCIANOM. Prasa ryska z 9.X.1935 r.: Rada Banku Rolnego zatwierdziła plany likwidacji 15 gospodarstw, z których wydzielił się 29 gospodarstw włościanom. Bank wydał do 1 października 20.599 długoterminowych pożyczek na ogólną sumę przeszło 12,3 miljonów litów. Kredyty krótkoterminowe wyniosły 1,2 milj. litów. Konwersja długów wyraziła się sumą 16,44 milj. litów.-

ESTONJA. 1. GENERAŁ LAIDONER O SYTUACJI POLITYCZNEJ. Prasa ryska z 14.X.1935 r.: W czasie [illegible] swoich [illegible] udzielił wywiadu pismu "Uusi Eesti" na temat aktualnych spraw politycznych. Wyraził on przekonanie, że konflikt włosko-abisyński będzie zlokalizowany. Poza tem oświadczył generał, że sprawa Kłajpedzka, chociaż trudna do uregulowania, nie wywoła jednak wojny. Sprawa ta dotyczy przedewszystkiem Litwy i Niemiec, które zarówno wspólnie też rozwiązanie.

2/. MINISTER SELJAMAA O WRAŻENIACH Z SESJI LIGI NARODÓW. "L.Aidas" z 10.X.1935 r.: Estoński minister s.z. Seljamaa udzielił wywiadu prasowego w sprawie Genewy. Minister oświadczył, że jeżeli przywódcy się zapatrują na wewnętrzny rozwój Estonji i Litwy przyjaźnie ze estońską polityką zagraniczną. W związku z tem Estończycy mogą być spokojni o swą przyszłość. Dopóki w Estonji panują bezpieczeństwo i stałość, jak również pokojowy kierunek polityki zagranicznej, dopóty można być pewnym przyszłości Estonji.